ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПОВІТРЯНИХ СИЛ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ

В.Є. Шамко
Командування Повітряних Сил Збройних Сил України

Аналіз геополітичної обстановки в світі, досвід застосування військ (сил) в локальних війнах та збройних конфліктах переконливо свідчить, що забезпечення воєнної безпеки держави сьогодні потребує нових підходів до застосування Збройних Сил в сучасних умовах. Насамперед, це пов'язано із змінами вектору воєнної стратегії Російської Федерації, в основу якої покладено гібридний характер дій, який і визначає подальший розвиток сучасної стратегії, оперативного мистецтва та тактики застосування військ (сил) Збройних Сил України.

Потрібно констатувати, що необхідність стримування агресивних дій Російської Федерації привела до необхідності зосередження основних зусиль Повітряних Сил на виконанні завдань протиповітряної оборони України, як стратегічної форми дій різнорідних та різновідомчих сил та засобів.

При цьому, спільне виконання за єдиними замислом і планом завдань протиповітряної оборони в "гібридній війні" здійснюється в умовах: значного збільшення кількості засобів повітряного нападу розміщених в безпосередній близькості державного кордону України; масованого застосування безпілотних авіаційних комплексів в районі проведення антитерористичної операції на сході України; постійної загрози застосування диверсійно-розвідувальних груп в районах розміщення об'єктів та позицій військових частин та підрозділів Повітряних Сил; нестабільного відношення населення на певних територіях до представників Збройних Сил України.

Сукупність даних умов визначає низку особливостей функціонування системи протиповітряної оборони, які мають визначальний вплив на застосування сил і засобів родів військ та спеціальних військ Повітряних Сил.

Так, до основних особливостей застосування сил та засобів радіолокаційної розвідки в "гібридній війні" можна віднести: розташування позицій підрозділів радіотехнічних військ в безпосередній близькості від лінії бойового зіткнення для виявлення засобів повітряного нападу, які діють на малих та гранично малих висотах з використанням активних перешкод на максимальних дальностях; збільшення кількості маневрів (переміщень) підрозділів радіотехнічних військ для створення прихованого радіолокаційного поля; значне збільшення обсягу завдань інженерного забезпечення та безпосередньої охорони та оборони позицій радіотехнічних військ; розміщення позицій радіотехнічних військ в зонах безпосереднього впливу засобів вогневого ураження ближньої дії (міномети, танки, ствольна артилерія, РСЗВ); тривале автономне виконання завдань в умовах неритмічного функціонування системи МТЗ.

В умовах "гібридної війни" значно збільшується частка безпілотної авіації у вирішення завдань розвідки та вогневого ураження. Необхідно відмітити, що

мобільні підрозділи зенітних ракетних військ та ППО Сухопутних військ здатні забезпечити ефективну боротьбу з безпілотними літальними апаратами противника оперативно-тактичного та стратегічного класів. В той же час на сьогодні існує низка проблемних питань в організації боротьби з розвідувальними та ударними безпілотними літальними апаратами тактичного класу. За таких умов, вкрай актуальним є продовження заходів щодо створення комплексної системи боротьби з безпілотними авіаційними комплексами противника.

Підвищення ефективності застосування авіації передбачається здійснити за рахунок створення нових зразків авіаційної техніки, авіаційних засобів ураження та РЕБ, розгалуженої аеродромної мережі, у тому числі підготовлених аеродромних ділянок автомобільних доріг, удосконалення системи льотної підготовки, проведення комплексних авіаційних робіт з пошуку та рятування. Результати проведеного аналізу виконання завдань авіаційної підтримки військ в ході проведення антитерористичної операції свідчать, що ефективне виконання завдань ударною авіацією в сучасних умовах, насамперед, залежить від наявності дієвої системи управління та якісної організації взаємодії під час виконання спільних бойових завдань. Удосконалення системи управління авіаційною підтримкою повинно бути спрямоване на забезпечення: чіткої взаємодії з пунктами управління сухопутних військ; розподілу цілей для штурмовиків та вертольотів армійської авіації; забезпеченні чіткого взаємного розпізнавання своєї авіації; розмежуванні дій авіації та артилерії за висотами, часом та об'єктами (цілями) ураження.

Створення вздовж державного кордону України та в зоні проведення антитерористичної операції комплексної системи розвідки збільшує можливості противника щодо виявлення військ та об'єктів.

З урахуванням можливих сценаріїв ведення розвідувальної діяльності Російської Федерації, ефективна протидія усім видам розвідки в умовах "гібридної війни" можлива за рахунок: широкомасштабного проведення заходів дезінформації та демонстраційних дій; збільшення штатно-табельної потреби усіх типів засобів маскування та удосконалення організаційно-штатної структури підрозділів бойового забезпечення військ; створення спеціалізованих підрозділів маскування та імітації військових об'єктів Повітряних Сил; перенесення акценту захисту державної таємниці на гарантоване забезпечення збереження інформації під час планування та застосування військ; створення розгалуженої захищеної системи передачі інформації (використання сертифікованих електронно-обчислювальних машин, закритих каналів зв'язку для службових переговорів).

Зрозуміло, що реалізація потенційних можливостей Повітряних Сил в сучасних операціях (бойових діях) буде істотно залежати від функціонування системи управління авіацією та протиповітряною обороною. Для цього проводиться низка заходів щодо нарощування існуючої системи управління авіацією та ППО оперативних угруповань військ, створення сучасних пунктів управління на рухомих засобах, впровадження автоматизованої системи управління військами та зброєю.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО МЕТИ ТА СПРЯМОВАНОСТІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ТАКТИЧНОГО РІВНЯ В УНІВЕРСИТЕТІ (У Т.Ч. КУРСОВОЇ ПІДГОТОВКИ) В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ БОЙОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬК ТА ВИМОГ ЗАМОВНИКІВ НА ПІДГОТОВКУ ФАХІВЦІВ

В.В. Сідаш, к.т.н.
Командування Повітряних Сил Збройних Сил України

Досвід проведення антитерористичної операції та бойової підготовки Повітряних Сил висуває вимоги постійного вдосконалення системи підготовки випускників Харківського національного університету Повітряних Сил для набуття ними надійних професійних спроможностей, в першу чергу з питань тактики дій підрозділу в різних видах бою та під час маневру, особливостей різних видів забезпечення бойових дій та взаємодії з іншими підрозділами та родами військ, вміння приймати обґрунтовані рішення на виконання бойового завдання, грамотної експлуатації та бойового застосування ОВТ, виховання стійких лідерських та морально-психологічних якостей.

З цією метою університетом спільно з замовниками у 2016 році вже відпрацьовано нові професійні стандарти вищої військової освіти, навчальні плани, навчальні програми та збільшено практичну складову проведення занять до 70%, започатковано підходи до інтеграції системи підготовки курсантів з заходами бойової підготовки військ. Якщо раніше при відпрацюванні стандартів вищої військової освіти ми керувались категоріями "знати" та "вміти", то відповідно до вимог сучасної державної системи вищої освіти сьогодні вимоги до випускника є системою компетенцій, при набутті яких він досягає цілком певних результатів навчання, що виражаються в певних його професійних спроможностях за фахом.

В цілому, робота щодо вдосконалення підготовки повинна бути системною, постійною та поєднувати замовників на підготовку, командирів військових частин та факультети університету у напрямку загальної мети – забезпечення відповідності підготовки випускника сучасним потребам військ. Відповідно відповідальність за кінцевий результат повинна бути взаємною.

Зміст вдосконалення підготовки повинен корегуватися з конкретними завданнями, які виконує випускник у ході бойової підготовки та ході бойових дій, згідно особливостей свого роду військ. Зміст підготовки по курсам навчання повинен бути прив'язаний до опанування низки первинних посад, які в цілому формують випускника, як командира підрозділу за фахом. Зміст та тематика практичних заходів за спеціальністю повинна корегуватися з заходами бойової підготовки підрозділів відповідного роду ПС та готувати курсанта до участі в заходах бойової підготовки під час навчання на відповідному курсі та опанування певної посади.

Відповідно головним принципом, який застосовується під час організації практик, повинен бути комплексний підхід до ступеневого набуття курсантами професійно-важливих навичок за відповідними посадами у взаємодії з фахівцями інших родів військ та супутнє вдосконаленням загальновійськових навичок, психологічної готовності та фізичних спроможностей. Досвід АТО та бойової підготовки ПС засвідчив, що кожен командир підрозділу Повітряних

Сил С повинен володіти навичками організації безпосереднього прикриття та наземної оборони позицій підрозділу, здійснення маршу та інші. Навички з вогневої підготовки повинні передбачати не лише володіння особистою стрілецькою зброєю, але і застосування інших видів зброї для прикриття позицій підрозділів (ЗУ-23-2, ПЗРК та інш.). Командир повинен не лише забезпечити виконання бойового завдання, але і збереження життя підлеглого особового складу. Тому нагальною вимогою часу є набуття навичок з тактичної медицини, виживання, спеціальної фізичної підготовки.

Важливим питанням є забезпечення подальшого професійного кар'єрного росту молодих офіцерів після випуску шляхом якісної курсової підготовки перед призначенням на вищу посаду. Нажаль на даний час такий підхід не є системним в силу різних, іноді цілком обєктивних причин.

Аналіз проблем курсової підготовки дозволяє сформувати загальні вимоги для її подальшого проведення та вдосконалення, а саме: забезпечення її ролі, як елементу безперервної військової освіти та обов'язковості перед призначенням на вищу посаду; якісний відбір кандидатів з урахуванням попередньої освіти та доцільності подальшого кар'єрного зростання; своєчасне оновлення змісту навчання на основі досвіду бойової підготовки військ та АТО, реалізація практичної складової не менше 70% занять; якісний загальновійськовий компонент з виконанням стрільб та занять з тактичної медицини і виживання.

Виходячи із вищенаведеного, основний зміст роботи університету та замовників на підготовку фахівців повинен бути у наступному:

уточнення системи компетентностей та результатів навчання у професійних стандартах вищої військової освіти відповідно до посад, що опановуються на відповідних курсах навчання та після випуску на основі аналізу досвіду АТО, переліку первинних посад, відгуків на випускників та з урахуванням змін керівних документів та стандартів військ;

відпрацювання пропозицій щодо змін в програми фахових навчальних дисциплін та зміст семестрових тактико-спеціальних (стройових) занять з урахуванням досвіду АТО та сучасного досвіду бойової підготовки військ;

вдосконалення порядку проведення практичної частини випускних екзаменів (у т.ч. у незнайомій місцевості та у місцях базування підрозділів ПС);

розробка та апробація навчальної літератури з урахуванням досвіду АТО та сучасного програмного забезпечення за спеціалізаціями підготовки;

забезпечення практичної підготовки курсантів озброєнням та військовою технікою (у т.ч. новітніми) та підтримання працездатності наявних навчальних зразків ОВТ;

забезпечення участі курсантів та викладачів у заходах бойової підготовки військ, відновлення боєздатності та бойового злагодження підрозділів;

інтенсифікація участі представників з військ в освітньому процесі.

СУЧАСНІ ПОГЛЯДИ НА МОДЕРНІЗАЦІЮ АВІАЦІЙНИХ ЗАСОБІВ УРАЖЕННЯ ТА ЗЕНІТНИХ КЕРОВАНИХ РАКЕТ

В.В. Кириченко; Г.Г. Река
Командування Повітряних Сил Збройних Сил України

Сьогодні в умовах активного впливу викликів та загроз, пов'язаних з анексією Криму та подіями на сході країни, спостерігається стійка тенденція виконання Повітряними Силами специфічних завдань в ході проведення антитерористичної операції та протиповітряної оборони держави. Це обумовлює врахування під час подальшого розвитку авіаційних засобів ураження та ЗКР , особливостей застосування військ в нових формах ведення збройної боротьби – гібридні та асиметричні дії, вибіркове ураження об'єктів противника в межах населеного пункту, авіаційна підтримка сил, спецпідрозділів тощо.

На сьогодні підтримання справності (ресурсних показників) засобів ураження Повітряних Сил, в основному, здійснюється шляхом виконанням освоєння їх ремонтів, створенням власної системи досліджень і робіт з продовження їм встановлених ресурсних показників, переведенням їх на експлуатацію за технічним станом із залученням наукового потенціалу науково-дослідних установ і виробничої бази підприємств вітчизняної промисловості. Проведення таких робіт дозволило Повітряним Силам організувати відновлення справності та ресурсних показників керованим і некерованим авіаційним засобам ураження та зенітним керованим ракетам в ході особливого періоду та забезпечити підтримання їх справності (ресурсних показників) на рівні, необхідному для виконання завдань за призначенням.

В подальшому передбачається проведення низки заходів з удосконалення існуючих та створення нових зразків авіаційних засобів ураження та зенітних керованих ракет з урахуванням визначених концептуальними документами напрямами подальшого розвитку Збройних Сил України. За попередніми оцінками реалізація програми модернізації наявних в Повітряних Силах літальних апаратів та зенітних ракетних комплексів повинна продовжити їх життєвий цикл до 2025-2030 років.

Основними напрямками роботи в межах вирішення завдання забезпечення частин Повітряних Сил ресурсними та модернізованими засобами ураження є формування системи взаємопов'язаних першочергових заходів для забезпечення Повітряних Сил придатними до застосування АЗУ і ЗКР за чотирма варіантами.

Перший варіант – закупівля АЗУ та ЗКР, виробництво яких в Україні не можливе чи недоцільне.

Другий варіант – створення умов для інвестування підприємств оборонно-промислового комплексу зовнішніми постачальниками через офсетні (компенсаційні) зобов'язання.

Третій варіант – здійснення заходів в рамках міжнародної оборонно-промислової інтеграції шляхом консолідації оборонних замовлень і виробничих потужностей різних країн.

Четвертий варіант – передбачає поетапне відновлювання справності наявних боєприпасів шляхом продовження їм призначених показників, їх

модернізацією та поступовим оснащенням перспективними зразками, переважно вітчизняного виробництва.

З урахуванням реальної фінансово-економічної ситуації четвертий варіант є найбільш прийнятним для України.

Підтримку збалансованого кількісно-якісного складу зенітного ракетного озброєння передбачається здійснити шляхом: модернізації існуючих, розробки нових типів ЗРК силами підприємств "Укроборонпрома" у кооперації із закордонними партнерами; закупівлі ЗРК закордонного виробництва.

З урахуванням цього, пріоритетними напрямами розвитку зенітного ракетного озброєння є: розробка і виробництво вітчизняних багатоканальних ЗРК середньої дальності;закупівля сучасних мобільних ЗРК іноземного виробництва та прийняття їх на озброєння; проведення глибокої модернізації ЗРК "Бук-М1". При цьому, пріоритетними напрямами розвитку зенітних керованих ракет є: застосування перспективних аеродинамічних схем, комбінованих систем керування та газодинамічних способів наведення на кінцевому етапі польоту; удосконалення радіолокаційних головок самонаведення; використання бойових частин направленої та ударно-кінетичної дії; удосконалення двигунів, застосування вертикального старту.

Реалізація визначених напрямів розвитку зенітного ракетного озброєння повинна забезпечити підвищення ефективності боротьби з тактичними балістичними і крилатими ракетами, засобами високоточної зброї та нарощування можливостей по знищенню аеродинамічних цілей в умовах радіоелектронно-вогневої протидії повітряного противника.

Зрозуміло, що вирішення проблемних питань подальшого розвитку авіаційних засобів ураження та зенітних керованих ракет Повітряних Сил залежить від якісної організації та проведення заходів науково-технічної діяльності. При цьому, важливе значення набувають дослідження, які спрямовані на обґрунтування можливих підходів до переводу АЗУ і ЗКР на експлуатацію за технічним станом, удосконаленню системи контролю та діагностики їх технічного стану, вирішення проблемних питань щодо продовження їм строку служби (ресурсу).

ОСОБЛИВОСТІ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ. ДОСВІД, ЩО ОТРИМАНИЙ ПОВІТРЯНИМИ СИЛАМИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

А.М. Алімпієв, к.т.н.
Харківський національний університет Повітряних Сил ім. І. Кожедуба

Аналіз воєнних конфліктів початку XXI століття свідчить про появу нових форм і способів збройної боротьби між державами для досягнення відповідних політичних цілей і вирішення міждержавних протиріч. На зміну класичним формам збройної боротьби прийшли так звані "гібридні війни". Ряд провідних воєнно-політичних експертів Заходу небезпідставно називають їх "війнами нового покоління" або "війнами нової генерації". Вони мають прихований характер та проводяться, переважно, у політичній, економічній, інформаційній

та інших сферах. При цьому, для вирішення окремих завдань залучаються збройні сили у невеликій кількості.

У доповіді представлені результати аналізу особливостей гібридної війни РФ проти України, передумови її початку, загальна схема та основні етапи і фази її проведення. Російська Федерація застосувала проти України концепцію "гібридної війни", яка багато в чому є унікальною, отже із структурно-функціонального погляду – за формою вона – "гібридна", а за змістом – "асиметрична".

Відмічено, що однією з особливостей гібридної війни є одночасне застосування різних методів і технологій інформаційного протиборства, поєднання використання технологій м'якої і жорсткої сили з метою послаблення та децентралізації нашої держави, приведення до влади проросійського керівництва, зміни європейського курсу України.

У доповіді визначені основні напрями інформаційного протиборства, що використовуються РФ проти України, у тому числі широке застосування підконтрольних ЗМІ, ведення за їх допомогою пропаганди та створення необхідного сприятливого інформаційно-психологічного фону на території України, зокрема щодо здійснення дезінформації, нагнітання обстановки, виправдання агресії, контрінформаційна боротьба, застосування пропагандистських підрозділів в інформаційних та соціальних мережах, широке застосування агентів впливу серед місцевого населення та всіляких "козаків", "ополчення" тощо.

Також у доповіді проаналізований досвід, що отриманий Повітряними Силами Збройних Сил України в ході збройного протистояння на сході України.

Слід відмітити, що дипломатична, консультаційна та фінансова допомога з боку наших партнерів та санкції проти РФ є значним фактором впливу, але необхідно застосування ще більш потужних заходів впливу на агресора та надання Україні більших спроможностей для оборони своєї землі та повітря.

ПОГЛЯДИ НА РОЗВИТОК ЗЕНІТНОГО РАКЕТНОГО ОЗБРОЄННЯ ТА ПІДГОТОВКУ ФАХІВЦІВ ЗЕНІТНИХ РАКЕТНИХ ВІЙСЬК. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Д.В. Карпенко
Командування Повітряних Сил Збройних Сил України

Аналізується сучасний стан та шляхи покращення й удосконалення зенітного ракетного озброєння (ЗРО) Повітряних Сил (ПС) Збройних Сил (ЗС) України. Показано, що для підтримання ЗРО у боєготовому стані необхідно прискорити роботи з продовження призначених показників виробів 5В55К(Р) і 9М38М1 (9М38), а також нарощувати зусилля з розробки вітчизняних гостродефіцитних НВЧ-приладів, ремонту та модернізації ЗРС С-300ПТ (ПС) і ЗРК «Бук-М1» силами підприємств ДК «Укроборонпром». Розглядаються основні напрями вирішення зазначених проблемних питань з урахуванням досвіду бойового застосування частин і підрозділів ЗРВ в умовах ведення

антитерористичної операції (АТО) та їх технічного забезпечення. Показано, що удосконалення технічного забезпечення ЗРВ повинно здійснюватись за напрямами: відновлення технічних ресурсів основних видів ЗРО через проведення заводських ремонтів; заміни гостродефіцитних комплектуючих виробів сучасними аналогами вітчизняного виробництва; продовження призначених показників зенітних керованих ракет з ремонтом (за необхідністю) окремих складових частин; вдосконалення системи технічної експлуатації та ремонту ЗРО; створення сучасної військової ремонтної мережі ЗРО тощо.

Визначаються напрями розвитку ЗРО в умовах фінансово-економічних, науково-технічних, виробничо-технологічних і інших ресурсних обмежень. Показано, що розвиток ЗРО в Україні повинен здійснюватися в рамках довгострокової цільової програми, яка повинна передбачати створення вітчизняного ЗРК середньої дальності; модернізацію ЗРК „Бук-М1”; підвищення живучості бойових засобів ЗРО тощо.

Розглядаються питання підготовки ЗРВ, актуальні в умовах АТО: форми та способи бойового застосування підрозділів ЗРВ; застосування мобільних підрозділів ЗРВ в якості підрозділів імітації; дії підрозділів ЗРВ із засад та застосування змішаних тактичних зенітних підрозділів; маневр окремими бойовими засобами зі складу підрозділу ЗРВ тощо.

Показано, що проблема вдосконалення системи зенітного ракетного прикриття важливих державних об’єктів та угруповань військ повинна вирішуватись з урахуванням можливостей дооснащення частин ЗРВ комплексами (системами) ЗРО.

Розглядаються питання і шляхи вирішення проблеми створення і розвитку полігонної бази для вдосконалення підготовки фахівців і проведення стрільб підрозділами і частинами ЗРВ.

СТАН СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ ПОВІТРЯНИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ. ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ В АТО. ВИМОГИ ЩОДО ОСНАЩЕННЯ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ НОВИМИ ЗАСОБАМИ ЗАХИСТУ

А.В. Половіков
Командування Повітряних Сил Збройних Сил України

Досвід застосування АТ під час проведення АТО підтвердив необхідність проведення заходів з її модернізації, особливо що стосується удосконалення засобів захисту від сучасних систем ППО. Системи захисту, які на даний час встановлені на літальні апарати Повітряних Сил морально та фізично застарілі (розроблені у 1980 роках). Вони розраховані на протидію засобам ППО країн НАТО аналогічних років виготовлення та малоефективні проти сучасних засобів ППО. Необхідно відмітити їх низьку надійність у зв’язку із використанням застарілої елементної бази, на яких вони побудовані.

Крім того не всі літаки і вертольоти Повітряних Сил конструктивно мають у своєму складі системи захисту від засобів ППО. Це особливо стосується транспортної авіації.

У Командуванні Повітряних Сил Збройних Сил України проводиться робота щодо оснащення літальних апаратів новими засобами захисту за двома напрямками. Перший напрямок – удосконалення існуючого або встановлення нового обладнання в заміну застарілого, в рамках проведення загальної модернізації літального апарата. Другий напрямок – встановлення на літальні апарати нового обладнання, де воно було конструктивно відсутнє.

Виходячи із вищезазначеного, сучасні системи захисту літальних апаратів від засобів ППО мають забезпечувати:

- виявлення радіолокаційного опромінення;
- визначення типу працюючої радіолокаційної станції та засобів ураження, які використовуються проти літального апарату;
- визначення часу, напрямку (траєкторії), дальності пуску засобів ураження із візуальною індикацією та звуковим оповіщенням;
- визначення типу перешкод для протидії та постановки захисту;
- постановку перешкод в автоматичному або ручному режимі;
- гнучкість до внесення змін у «бази даних» щодо розширення номенклатури застосовуємих сучасних нових засобів ураження.

З метою виконання зазначених заходів проводиться робота з Державними підприємствами промисловості України щодо можливості розроблення та виготовлення сучасних засобів захисту літаків в Україні.

Окрім того розглядається питання щодо можливості використання продукції іноземних виробників.

Виконання зазначених заходів забезпечить на даному етапі захист літаків від існуючих систем ППО.

ПОГЛЯДИ НА РОЗВИТОК ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ РАДІОТЕХНІЧНИХ ВІЙСЬК ПОВІТРЯНИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

О.В. Бєлавін
Командування Повітряних Сил Збройних Сил України

Аналізується сучасний стан озброєння та військової техніки (ОВТ) радіотехнічних військ (РТВ) Повітряних Сил Збройних Сил України та проблеми, які необхідно подолати для підтримання боєздатності ОВТ та виконання покладених завдань за умов зміни воєнно-політичної обстановки.

Розглядаються питання переозброєння РТВ на нові сучасні засоби радіолокації, хід розробки та модернізації ОВТ з урахуванням перспективи та можливостей підприємств України. За результатами аналізу досвіду та особливостей бойового застосування РТВ під час проведення антитерористичної операції визначено зміни у пріоритетних та першочергових напрямках розвитку ОВТ РТВ.

Особлива увага приділяється стану та перспективам розвитку радіолокаційних засобів державного впізнавання. Визначено основні проблемні питання системи державного впізнавання на рівні Повітряних Сил та на рівні Збройних Сил України у цілому. Запропоновано варіанти можливих та доцільних шляхів їх вирішення.

Розглядаються підсумки експлуатації допоміжних комплексів автоматизації, позаштатних засобів зв'язку та допоміжних засобів типу "Віраж-планшет", "Р-030" та ін. Наголошені проблемні питання дослідної експлуатації КЗА "Ореанда-РТВ".

Визначено завдання військовій науці за напрямком РТВ з урахуванням перспектив розвитку ОВТ РТВ.

ПОГЛЯДИ НА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ЗВ'ЯЗКУ, РАДІОТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І АВТОМАТИЗОВАНОГО УПРАВЛІННЯ ПОВІТРЯНИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ НА ПЕРІОД ДО 2030 РОКУ

О.І. Кушнір; О.П. Давикоза, к.т.н.
Командування Повітряних Сил Збройних Сил України

Проведений аналіз сучасного стану системи зв'язку, радіотехнічного забезпечення і автоматизованого управління Повітряних Сил Збройних Сил (ЗС) України.

Визначені перспективи розвитку системи зв'язку Повітряних Сил (ЗС) України на період до 2030 року:

– доведення пропускної спроможності транспортної мережі Повітряних Сил ЗС України до інформаційних потреб системи управління, обладнаної комплексами засобів автоматизації АСУ авіацією та ППО;

– обладнання інформаційно-телекомунікаційних вузлів всіх рівнів цифровими засобами зв'язку з криптографічним захистом інформації;

– обмін усіма видами інформації в реальному масштабі часу;

– створення багаторівневої системи забезпечення інформаційної безпеки;

– забезпечення сумісності з системами зв'язку взаємодіючих формувань.

Визначені перспективи розвитку системи радіотехнічного забезпечення Повітряних Сил ЗС України на період до 2030 року за рахунок переоснащення аеродромів засобами радіонавігаційного забезпечення польотів авіації Повітряних Сил ЗС України, які відповідають стандартам ІСАО:

– азимутальними радіомаяками (РМ) VOR;

– далекомірними РМ DME/N з форматом сигналів DME/N;

– удосконаленими системами посадки ILS (I, II та III категорій посадки);

– сучасними засобами світлотехнічного забезпечення вітчизняного виробництва.

Визначені перспективи розвитку системи автоматизованого управління Повітряних Сил ЗС України на період до 2030 року:

– оснащення системи пунктів управління (стаціонарних і рухомих) уніфікованими багатоцільовими комплексами засобів автоматизації зі складу виробу 9С162;

– створення єдиного інформаційного простору обміну даними та управління з комплексною системою захисту інформації виробу 9С162;

– організація мережецентричного доступу до джерел інформації та об'єктів управління із створенням національного стандарту протоколу командних радіоліній управління;

– застосування інтелектуальних систем підтримки прийняття рішень з обробкою неформалізованої інформації;

– забезпечення суцільного поля наведення авіації та управління безпілотними літальними апаратами.